

NOVA LEE MAIER

NEBEZPEČNÝ PACIENT

KIOKAN

edice
KLOKAN

Copyright © 2021 ESTHER VERHOEF,
by arrangement with Uitgeverij Prometheus,
CookeMcDermid Agency Inc.,
and Kristin Olson Literary Agency.
Originally published in Dutch by Uitgeverij Prometheus.
Translation © Jesika Schaft, 2023
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z nizozemského originálu DE NACHTDIENST
vydaného v roce 2021 nakladatelstvím Prometheus
přeložila Jesika Schaft
Redakční úprava Jaroslava Poberová
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2024
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-142-6

Vždycky jsem se bála, že se mi stane něco strašného. Bylo by to v podstatě spravedlivé, protože zatímco existuje spousta lidí, kterým život staví do cesty všemožné překážky, ten můj zatím probíhal relativně poklidně. Dřív nebo později se pokazí něco rozhodujícího, říkala jsem si. Ta jedna příšerná událost by pak vyrovnala skóre. Žádný člověk přece nedoběhne do cíle bez úhony.

A nakonec se to taky stalo. Ve chvíli, kdy jsem s tím naprosto nepočítala.

Myslet si, že máš život pod kontrolou, je utopie.

1

Bydlím tu ještě dost krátce na to, abych dokázala interpretovat všechny noční zvuky kolem kliniky, ale tohle poznám okamžitě. Chroupání šterku. Ze silnice sjelo auto a blíží se ke vjezdu. Pomaličku, téměř krokem. Z ticha své tmavé ložnice rozeznám skoro každý oblázek, který vyskočí zpod kol a ťukne o podvozek.

Natáhnu se po pracovním telefonu. Tři čtvrtě na dvě. Nejsou tu žádná nezodpovězená volání, na číslo pohotovosti nikdo nevolal. Vyklouznu z postele a spěchám k oknu.

Reflektory se jako pátrací lampy proderou mezi skvrnitými kmeny bříz a rychle přejedou po stěně za mnou. Minulé

léto jsem ji natřela na bledou zelenou. Barva je ještě pořád trochu cítit.

Od té doby, co s Vegas bydlíme v tomhle bytě, jsem už dvakrát přistihla roztoužený páreček. Opocená skla, vyděšené tváře. Jenže lidi, hledající klidné místočko, zaparkují auto hned v půlce vjezdu, v chráněné mezeře, vytvořené přírodou – spadlým stromem. Zatímco lidi, mířící na kliniku, většinou parkují u hlavního vchodu. Tohle auto však pokračuje stejným, vleklým tempem kolem vzrostlých rododendronů a míří k postrannímu vchodu, který používají dodavatelé a my. Pohybové čidlo aktivuje vnější osvětlení.

Hodím si přes tričko a tepláky bílý plášť a vklouznu do dřeváků, které nosím už od školy. V koupelně si stočím tmavé vlasy do nepořádného drdolu a rukou si rychle smážnu zpod očí zbytky řasenky.

Vyběhnu na chodbu, což je jediná místnost, na kterou se ještě musím podívat. Žárovka na stropě ji zrovna moc neosvětluje. Dveře Vegasina pokoje jsou jen přivřené. Nahlédnu dovnitř. Moje dcera spí ve své posteli pod mansardovým oknem, s mobilem na polštáři vedle sebe. V nohách postele jí sedí Anúbis, blýskne se mu v očích.

Vegasina ložnice je největší pokoj – jako kompenzace za stěhování do zapadákova – vypadá spíš jako místo činu. Po laminátové podlaze se válí hromady oblečení, učebnice a sešity. A obaly od chipsů, balíčky instantních polévek, prázdné plechovky od energydrinků.

Energydrinky? Vždyť to dítě má energie za deset!

Budovu prořízne zvuk zvonku.

Beru schody po dvou, otevřu dveře postranní haly a vběhnu do prostor kliniky. Rozsvítím světla. Tady dole je všechno světlé a efektivně řešené: systémový strop, dveře z matovaného skla, přepážka v lesklé bílé. Muselo to Deona stát spoustu peněz, když se tu budovu ze třicátých let rozhodl zrenovovat a rozšířit tak rigorózně.

Bušení na dveře.

„Už jdu!“

Skrz mozaikové sklo vidím obrysy mužské postavy. Nezdá se, že by nesl nějaké zvíře, ale to nic neznamená. Když jde o naléhavé případy, leží většinou pacient ještě v autě. Někdy řidič zvíře srazil a jede pro pomoc.

Natukám kód do zabezpečovacího zařízení a odemknu dveře. Podzimní listí, naváté ke vchodu, se po šedých dlaždicích cpe dovnitř, následované závanem větru poté, co zvenčí někdo do dveří silou kopl. Tvrdé dřevo mine můj obličej a narazí mi do ramene. Zavrávorám a podél zdi kloužu k zemi.

„Zvěrolékaře!“ Nade mnou se tyčí chlap. Černé tenisky vans, rozedrané konce nohavic.

Pokouším se vyškrábat na nohy, ale nedostanu příležitost.

Hrubě mě popadne a vytáhne nahoru. Vlasy se mi rozpustí a jako vějíř mi zakryjí obličej. Vzápětí mi zkroutí ruku za zády.

„Kde je?“

Ramenem mi projede palčivá bolest. „Au!“ Skloním se, vlasy až na zem. „Nechte toho!“

„Tak kde?“

„T-to jsem já.“ Hlas mi zní zastřeně. „Zvěrolékař jsem já.“ Muž chvílku mlčí. Těžce dýchá.

„Jsi tu sama?“ Aby dodal své otázce patřičnou sílu, škubne mi zápěstím.

Vykřiknu, ale při pomýšlení na Vegas, která nahoře spí, tu bolest spolknou. „Jo, nikdo jiný tady není. Pusťte mě.“

Přichází někdo další. Slyším spěšné kroky na dlažkách. „Kdo je to?“ ozve se za mnou. Hluboký hlas, k tomu přízvuk, jehož původ nedovedu odhadnout.

„Zvěrolékař. Zvěrolékařka,“ sykne ten chlap, co mě pořád drží.

Na vteřinu je ticho.

„Do prdele.“

Znovu ticho.

„Jdi se podívat,“ říká ten první.

Druhý muž projde kolem nás do předsíně kliniky. Špinavé adidasky, džíny.

Silou vůle se mi podaří dostat pod kontrolu dýchání. Vlastně jsem na to zvyklá. V mém oboru je potřeba mít hlavu v klidu i ve stresujících a kolikrát i nebezpečných situacích. Fixovat vystrašeného psa, který chňape kolem sebe, píchat jehly do živých tvorů, muset jim působit bolest, protože to někdy je jediná možnost jak pomoci – musíš to umět ustát.

Hrozba přepadení mi vždycky připadala reálná. Naše zásoba léků je sen lečjakého zloděje. Nejlepší bude, když s nimi budu spolupracovat a veškerý morfin a ketamin jim dám, anebo pro co si sem asi přišli. Hlavně, ať zase co nejrychleji vypadnou a zašijou se do díry, ze které přišli.

Slyším, jak ten druhý chlap prochází klinikou. Rychlé kroky kolem příjmu, pak do první chodbičky s ordinacemi a dál dozadu, do nové části, kde je operační sál a pooperační místnost. Všude rozsvěcí, slyším šoupání posuvných dveří. Podrážky mu na dlaždičkové podlaze kvíkají.

„Co hledáte?“ ptám se.

Žádná reakce.

Ten chlap mě pořád drží stiskem jak ze železa. Dýchá rychle, uhoněně. A je cítit čerstvým potem. Vnímám ještě nějaký další pach, šampon nebo toaletní vodu. Kdo je ten muž? Co chce?

Ten druhý se vrací. Koutkem oka postřehnu, že má na hlavě kuklu a černé kožené rukavice. Vtom se mi zase hlava snížila.

„Nic,“ slyším ho říkat.

Následuje nabitě ticho.

Srdce mi tlučte až v krku.

„Takže ty seš veterinářka?“ houkne hlas nade mnou.
„To jsem.“
„V tom případě máme pro tebe šichtu.“
Teprve teď jsem si všimla kapek krve na jeho kalhotách.

2

Ten, co mě napadl – „Říkej mi třeba Mike“ – mě tlačí před sebou směrem do operační místnosti. Je to vysoká čtvercová místnost v nově přistavěné části budovy, světle šedá, jasně osvětlená. Uprostřed je operační stůl. Ten druhý chlap – „Po mým jméně ti nic není“ – nás následuje.

„Ty jsi zraněný, Miku?“ Hlas se mi chvěje, v rameni a v obličeji mám divnou, tupou bolest.

„Ne.“

Druhý si rozevře pěřovku. Vytahuje stahovací pásy. Netrpělivě cukne bradou. „Ruce k sobě.“

Mike mě dloubne mezi lopatky. „Pohni.“

Chci se k němu otočit, ale ten druhý mě popadne za bradu. Má malé oči, blízko u sebe, s dlouhými řasami. Kukla se mu o kousek posunula, takže mu vidím na kořen nosu. Má tam jizvičku ve tvaru písmene V. Okamžitě postřehne, kam se dívám, a kuklu si upraví. Sváže mi zápěstí a kabelem připevní k operačnímu stolu. „Hned jsme zpátky, paninko.“

Mike spěchá za ním.

Snažím se sluchem rozeznat zvuky, rty pevně stisknuté. Šepot na chodbě, skřípání podrážek, které se rychle vzdaluje. Pak slyším, jak se otevírají dveře postranního vchodu.

Jakou šichtu?

Pes, zraněný při nelegálním zápase, nebo snad kohout? Nedovoleně importovaný papoušek nebo plaz ve zlém stavu? Deon, můj zaměstnavatel, se na exotická zvířata

specializuje, já nikoli. Tahám za svá pouta, jenže čím víc se snažím zápěstí uvolnit, tím ostřeji se mi umělá hmota zařezává do kůže. Rozhlížím se kolem sebe. Skalpely ani nůžky nemám v dosahu, jsou v zásuvkách. Matice s okem, ke které mě připoutali, je dokonale hladká, bez výstupků. Skloním se k poutům a zkusím to zuby. Ten materiál se téměř nehne. Zkusím to větší silou, koušu do pout, snažím se ignorovat bolest, vystřelující až do kořenů zubů. Umělá hmota jako by malinko změkla a začala se uvolňovat.

Kroky. Funění.

Táhnou po zemi něco těžkého.

Trhnu zápěstími co nejsilněji za umělou hmotu, ještě jednou, až mi vyhrknou slzy.

Ti muži už jsou tu. Mezi sebou vlečou tělo třetího muže. I on je v kukle. Krev – jeho krev – kape na podlahu.

Oba společně vyzvednou tělo na operační stůl.

Mike mi rozřízne pouta. Pokud si všiml, že jsem se je snažila překousat, nedal to najevo.

Promnu si zápěstí, zůstanu stát, zírám na chlapa na operačním stole. V černé bundě má díru. Látka kolem ní se vlhce leskne. *Střelná rána, bodná rána?* Leží obličejem ke mně. Viditelné části jeho kůže jsou šedavé, oči má zavřené. Nejspíš je v šoku. Podchlazený.

„No tak, na co čekáš?“ štekne Mike.

„Já jsem zvěrolékařka.“

„Tak si představ, že je to pes,“ na to ten druhý.

„To nemůžu. Nejsem chirurg. Měli byste –“

„Ty. Musíš,“ řekne Mike.

„Ne. To neumím.“

„Tak to zkus,“ slyším hlas toho druhého. Říká to jaksi tiše. Když vzhlednu, vidím, že na mě míří pistolí.

3

Jasně, že jsem ji viděla, ale dělala jsem, že spím. Máma to prostě už moc zkazila. Všechno. Má zvířata radši než lidi.

Proto jsme se přestěhovaly do téhle díry, sto tisíc kilometrů od dědy s babičkou, i od školy. Mí kámoši po večerech chillujou u hřiště a já na to koukám na Snapu, protože já po škole hnedka musím domů. „Tak si ty kamarádky přece pozvi,“ pronesla nedávno máma. „Můžeš jim ukázat kliniku.“ Jenže to si radši nechají ujít, protože jinak by celou tu cestu musely pak ještě na kole zpátky.

To je mámě fuk. „Nedělej z těch pár kilometrů drama, bydlíme v lese, to je přece boží. Jsem si jistá, že z tvých kamarádů nemá nikdo tak velký pokoj jako ty.“ Pořád si mele svý, a vůbec to nechápe. Když otevřu střešní okno, vidím akorát stromy. A výhled ze zadního okna – další stromy.

Kmeny. Šumění. Větve, listí. Vítr.

Kdo to má?

Spíš by se měla zeptat: Kdo o to tak asi stojí?

Najednou zaslechnu zdola z kliniky zvuky. Máma má noční, takže asi zachraňuje nějaké nemocné zvíře. Jsou to prý chudinky, mnohem větší než lidi. Lidi většinou rozhodují sami, zatímco domácí zvířata nemají sebemenší vliv na to, kde skončí ani čím je kdo nakrmí. Když jsem řekla, že přesně takhle se cítím i já, prohlásila, že jsem rozmazlená. My se přece *máme spolu báječně*.

Co tím chce říct, je: *Já se mám báječně*.

No a teď má ještě navíc crush na jednoho z těch dalších veterinářů. Dělá, jako by nic, ale já nejsem natvrdlá. Deon Niekerk se jmenuje, šéfuje tomu tady. Fakt doufám, že se nedají dohromady, protože bych pak měla na krku hned dva, co nedokážou mluvit o ničem jiném než o zvířatech.

4

Kdysi jsem viděla nějakou detektivku, kde přinutili zvěrolékaře provést operaci k záchraně života jakéhosi zločince. Bob ji viděl taky. S ním, Deonem, Rosalíí a jednou praktikantkou jsme seděli v kuchyňce a obědvali.

Praktikantka, která tam vždycky jenom mlčky seděla, se opatrně zeptala: „Proč by měl někdo chtít po zvěrolékaři, aby operoval člověka?“

Rosalie odpověděla: „Praktik operovat neumí. A chirurg nemá doma operační místnost.“

„Představ si, že by se to stalo někomu z nás,“ na to Bob. Z jeho výrazu jsem měla dojem, že mu ta představa přišla docela zajímavá. Oči se mu za brýlemi zaleskly.

„Zníš, jako bys to chtěl zkusit,“ řekla jsem.

Pobaveně se zašklebil a podrbal se na hrudi – což u Boba vypadá poněkud divně, protože mu chybí prostředník. „No tak to zas asi ne.“

„Ty bys to udělala?“ obrátil se ke mně Deon s ostrým pohledem jestřába.

„Samozřejmě, že ne. Ty snad jo?“

„Připadá mi to přinejmenším zajímavý.“

Bobova fascinace nebezpečím mě překvapila, nicméně od Deona jsem takovou reakci čekala. Energie, kterou můj zaměstnavatel vyzařuje, je podobně mysteriózně exotická jako zvířata, kterým se věnuje. Tehdy jsem na Veterinární klinice U lesa už pracovala pár týdnů, ale pořád jsem si nemohla zvyknout na ten naléhavý způsob, jakým se na člověka dovedl dívat. Ani na jeho popichování nebo oblibu konfrontačních diskusí. Deon je z Kapského Města. Než se usadil v Nizozemsku, pracoval v různých zoologických zahradách a rezervacích.

Privřel oči. „Hele, Emmo, nechceš mi snad tvrdit, že jsi nikdy neuvažovala o tom, jaký by bylo operovat člověka?“

„Srovnatelné s prasetem?“ zkusila jsem říct. Všichni lékaři vědí, že se struktura svaloviny i tukové tkáně prasat velmi podobá lidské, stejně jako zažívání a anatomie.

Rosalie, která se dosud držela stranou, teď vzhledla od telefonu. „Souhlasím s Emmou. Nějaký větší vepř je dost podobný.“

Bob se tkl do spánku. „Tady nahoře by asi musely fungovat jiné mechanismy, jakmile by před tebou na stole ležel člověk, ne? Nicméně musím přiznat, že v hloubi duše jsem podobně senzacechtivý jako Deon.“

„Takže ty bys do toho šel?“ zeptala jsem se.

„Ale...“ Bob si promnul kůži na lebce, která se ve světle zářivky leskla – v tom gestu bylo cosi rozpačitého, jako by se za svou pleš omlouval – a pak se zase opřel. Židle pod ním povážlivě zaskřípěla. „Hypoteticky, protože nic takového se tady pochopitelně stát nemůže. Vyrůšo toho řádu tady u nás na venkově nemáme.“

Dívala jsem se z jednoho na druhého. „Slyšeli jste někdy, že by se to stalo nějakému kolegovi?“

„Ne,“ na to Bob a kousl do svého sendviče. „Ale to nic neznamená. Kdyby se to stalo mně, rozhodně bych o tom všude nevykládal.“

„Wishful thinking, Bobíku,“ zazubil se Deon. „I když musím říct, že bych tě v té situaci fakt rád viděl při práci.“

„Jsi vůl.“ Bob po Deonovi hodil kousek chleba.

Deon to odrazil. „Heleď se, co takhle trochu víc respektu vůči panu představenému?“

Všichni jsme se zasmáli.

Je mu tak dvacet, tomu chlapíkovi, co tu přede mnou leží se zešedlým obličejem a zavřenýma očima. Má krátké světlé vlasy, na bradě a tvářích chmýří a pár pih. Pěkné, plné rty a pravidelný chrup – nejspíš měl jako dítě rovnátka. V obou uších má blyštivé čtyřhranné pecičky. Bude mít tak metr osmdesát, možná víc. Nevejde se na stůl celý. Museli jsme mu zvednout lýtka na opěradlo židle, aby se zajistil krevní oběh. Hrudník jsem mu přikryla největší operační rouškou a okolí rány, které jsem vyčistila a dezinfikovala, jak nejlíp to šlo, teď jasně osvětlovala operační lampa.

Dýchá, hrudní koš se mu nepravidelně zvedá a klesá.

Jenže jak dlouho ještě?

Sliznice jsou příliš bledé.

„No tak, na co čekáš?“ oboří se na mě muž s jizvou.

„Nemůžu přemýšlet, když se na mě míří pistolí.“

„Tak si na to rychle zvyk –“ odmlčí se uprostřed slova.

Když vzhlednu, zachytím významný pohled od Mikea. Ten druhý zajistí pistolí a strčí si ji za pásek kalhot.

„Tak se do toho pusť,“ řekne Mike.

„No, při složitých operacích mi normálně pomáhá sestra.“

„Tak ti budu dělat sestru.“

Roztřesenými prsty si posunu roušku přes ústa i nos. Tohle je šílené. Nemám představu, na co tam vevnitř narazím.

Trauma, jaké mám před sebou – jsem si dost jistá, že jde o střelnou ránu – kde pacient ztrácí tolik krve, že jde o každou vteřinu, je třeba rychle řešit úplným otevřením břicha, od hrudní po stydkou kost. Jedině tak lze získat přehled a navíc, v lepším případě, lokalizovat a jako první zastavit nejsilnější krvácení. Jenže já si netroufám začít. Takový zákrok vypadá

pro laika přílišně, jako by se zvíře celé vykuchalo. Jenže tady mluvíme o člověku, o někom, koho někdo zná a má ho rád. Pokud udělám, co musím udělat, a pacient to přesto nepřežije, budu sama v nebezpečí. Nelze odhadnout, jak by na to ti dva reagovali. Čas k tomu, abych se snažila získat jejich důvěru a všechno jim vysvětlila, rozhodně nemám.

„Specializuji se na malá domácí zvířata. Na kočky, králíky. Váš kamarád musí do nemocnice.“ Udělám bezmocné gesto. „Já nevím, jestli ta sedace stačí nebo jestli už není příliš silná.“

„Však on ledaco vydrží.“

„Pleteš se. Možnost, že to nedá, je dost –“

„Jenže ty se postaráš, aby to dal,“ houkne na mě chlap s jízvou. „Tak už mu tu ránu zadělej!“

Zadělat?

Panebože, kdyby to bylo tak snadné.

5

Na to, že zvířata, která na klinice musí zůstat přes noc, nejsou zticha, jsem zvyklá. Ale tohle na zvíře nevypadá. Anúbis si sedl a zírá ke dveřím. Já napjatě poslouchám.

V těch pitomých stromech to ve větru skučí, větve sebou mlátí ze strany na stranu a dělají na zdi děsivý stíny.

Je to tady jak na strašidelném zámku! Na strašidelném zámku na konci světa.

Když jsme se sem přistěhovaly, nemohla jsem kvůli všem těm zvukům vůbec spát. Anúbis pořád napjatě popocházel kolem a všeho se lekal, až jsem se taky začala bát. Teď tu sedí a čistí si ocas, takže ať to bylo cokoli, už je to pryč. Vezmu do ruky telefon, podívám se, jestli je ještě někdo vzhůru. Lara něco postla v jedenáct, pak už nikdo nic. Jdu si zase lehnout, zavřu oči.

Zase výkřik. Takže jsem si to nenamlouvala. Že by to byla kočka? Kočky dovedou mňoukat tak nahlas, až by člověk přísahal, že slyší brečet dítě.

Jenže tohle nezní jako dítě.

Zní to jako mužský hlas.

Vylezu z postele a jdu na chodbu. Koberec tu nějak zatuchle páchne a kouše do bosých nohou. Slabá žárovka na stropě se houpe, jakmile udělám krok. Žiju v hororu.

„Mami?“

Ticho.

Zamířím do její ložnice v přední části. Postel je rozestlaná, ale máma tam není. V obýváku na gauči je pohozená flísová deka. Koupelna prázdná. Na záchodě nikdo.

Další výkřik. Jde to z kliniky.

Zůstanu stát, ruce stažené v pěst.

Že by se sem někdo vloupal? Mám zavolat policii?

Anúbis do mě drcne hlavou a tiše mňoukne. Se vztyčeným ocáskem se rozeběhne do kuchyně. Kočky jsou fakt největší egoisti na planetě.

Jdu si zpátky do svého pokoje pro telefon. Prsty se mi zastaví nad obrazovkou. Co když máma prostě pracuje a za chvíli se sem mojí vinou vrátí policie, zatímco ona jenom utěšuje někoho, komu zrovna musela uspat kočku nebo psa.

Asi bych se měla jít nejdřív podívat.

6

Pacient zasténá.

„Vydrž,“ šeptám a dokončuju šití. Když jsem začala napravovat škodu v téhle hluboké tkáni, vykřikl a pohnul se. Bála jsem se, aby se nevzchopil natolik, že by si vytrhl infuzi. Nestalo se, hned se zase uvolnil.

Nelze pochybovat, že pacient vnímá, že cítí, co dělám. Nemůžu mu pomoci. Dávka anestetika, kterou dávám zvířeti, se řídí vahou i druhem. Co je standardem pro jeden typ zvířat, může být pro jiný druh smrtelné. Do které kategorie spadá člověk, jsem se neučila, takže dám pro jistotu přednost nepříjemnému pocitu a bolesti toho muže před předávkováním.

Na stojanu vedle pacienta visí infuze, fyziologický roztok mu poměrně rychle mizí v žíle. Doufám, že to bude stačit, ale vidím to černě.

Čím déle se tu prostě snažím zachránit, co se zachránit dá, tím více zapomínám na fakt, že mi tu přes rameno koukají ozbrojení chlapi. Tuhle část své práce jsem vždycky považovala za nejzajímavější. Tělo, které se přede mnou po několika rutinních řezech otevírá, všechny ty pohybující se orgány, tuková tkáň, blány – části živého stvoření, které za normálních okolností zůstávají skryté. Skutečnost je podstatně méně přehledná a ohraničená, než jak by člověk mohl předpokládat podle obrázků v učebnicích biologie. Uvnitř je to chaos bílé, růžové, namodralé, fialové a žluté tkáně, a máloco je tak fascinující jako snažit se v téhle trojrozměrné skládačce najít problém, kvůli kterému je zvíře nemocné. Jakmile mám pacienta na stole, přepne se to ve mně a já přestanu vnímat emoce.

Překvapuje mě, že jsem dokonce za těchto absurdních okolností schopná důvěřovat vlastním schopnostem a chvílemi se dostávám do absolutního soustředění – do momentu, kdy nemusím přemýšlet, ale zkrátka vím, co musím udělat. Ruce, které se pohybují jako by samostatně, povely, jež mi samovolně vycházejí z úst a jimiž vtahuju Mikea do záchrany kamaráda, nebo co to asi je. Získávám tím vždycky trochu času, když stříhá chirurgické vlákno poté, co jsem je zauzčila.

Stejně jako já má operační plášť, rukavice a roušku – má ji nasazenou přes kuklu. Jistěže by to všechno mělo probíhat lépe, sterilněji, jenže nemám na vybranou. Kožené rukavice

si nicméně musel sundat, takže jsem si mohla prohlédnout jeho ruce. Jsou velké, s hrubými prsty a okousanými nehty. Světlé chloupky na zápěstí. Šedo zelené oči, které horečně sledují všechny moje pohyby, jsou mandlového tvaru, bělmo podlité krví. Mike vyzařuje úplně jinou energii než jeho kumpán. Zdá se rozumnější, méně agresivní. Jenže – pokud mu záleží na pacientově životě, proč přišel sem? Já prostě nemůžu pochopit, že by někdo odvezl přítele v nouzi ke *zvěrolékaři*. Že by se ti chlapi dívali na stejné detektivky jako já? Požádám Mikea, aby mi otevřel nové balení chirurgického vlákna, potřebuju sterilní jehlu, aniž bych se musela dotknout obalu. Reaguje bystře, mé pokyny provádí téměř okamžitě.

„Mami...?“

Zděšeně vzhlédnu. Prsty mi ztuhnou nad pacientem, jako by zmrzly.

„Mami?“

Muž s jizvou se postaví zády ke zdi, hned vedle zavřených posuvných dveří. Pistoli má v pohotovosti.

„Ne!“ Instrumenty mi vypadnou. „To ne!“

Napřaženou rukou s pistolí na mě mávne. „Zůstaň na místě!“ Zvedám ruce.

„Mami, no tak?“

Je v pulte chodby, slyším rozpačité kroky.

„Kdo to do prdele je?“ šeptá Mike.

„Moje dcera.“

Cítím Mikeův rozčilený dech kousek od svého spánku. Jeho kámoš naslouchá, zorničky tmavých očí doširoka rozvřené, pistoli v dlani bez hnutí.

„Je jí teprve čtrnáct,“ špitnu.

„Haló?“

Když je operační místnost v provozu, svítí červené světlo. Všichni to vědí, i Vegas. Jenže já to světlo nerozsvítila. Na těch posuvných dveřích není zámek.

Mike mě dlobne do zad a postrčí mě dopředu. „Řekni jí, ať vypadne.“

Ten druhý se na něj významně podívá. „Když nás uvidí, nebudeme mít už jinou možnost, co?“

„Vegas, jdi pryč!“ křičím.

Mike mě k sobě prudce strhne. „Hele, koukej se uklidnit!“

Jeho kámoš agresivně zvedá zbraň a krátce pokyne hlavou směrem k chodbě, jako by chtěl říct: Tak na co čekáme?

„Mami?“

Dlažba jako by se mi pod pantoflemi začala roztékat.

Mike mi dá herdu do zad.

„Ne abys sem lezla.“ Zavřu oči. „Jestli sem páchneš, tak počítej s tím, že budeš mít zaracha do konce roku, slyšíš mě?“

„Sorry, že jsem –“

„Padej!“ Hlas se mi láme. „Já tady pracuju. Koukej mazat do svýho pokoje!“

7

Máma tam má chlapa, celou dobu jsem ho slyšela něco šeptat.

Stopa kapek krve, co se táhne celou klinikou, je určitě z nějakého zraněného zvířete, co sem přivezli, akorát se mi nechce věřit, že to zvíře ještě teď leží na operačním stole. Podle mě tam teď máma dělá něco, co s prací nemá nic společného. Zněla úplně hystericky. Hrozila domácím vězením – k smíchu.

Já už toho mám dost. Jí mám dost.

I tohohle baráku.

A všech těch blbejch zvířat.

Dveře zavřu co největší silou – až to práskne, že to museli dole slyšet. Utírám si mokro z tváří. Popotahuju nosem, musím se vysmrkat.

Je mi jasné, kdo je ten chlap – mámin šéf, Deon Niekerk. Samozřejmě.

Vyskočím na postel, abych otevřela okno vikýře. Stromy hučí ještě víc nahlas než předtím. Blíží se vichřice. Musím kličku okna pevně držet, aby mi ji vítr nevyrvál z ruky. Vedle kliniky stojí u keříků auto. Je tma, takže pořádně nevidím, jestli je to Deonův jeep.

Na druhou stranu mi to může být jedno.

Zavřu okno a natáhnu se na postel. Zírám do stropu.

Přijde ke mně Anúbis. Stojí mi všema čtyřma na břiše a mňouká jako nejhodnější kocourek.

Zanořím mu do kožichu nos a nasaju tu kočičí vůni. Kočky naše problémy totálně nezajímají, chtějí akorát žrádlo a pozornost. A přece mám pocit, jako by mě chápal.

8

Udělala jsem, co jsem mohla. Rány jsou zašité, krvácení je zastavené, pacient dostal injekce antibiotik i analgetik. Ještě pořád dostává kyslík přes masku, kterou jsem mu provizorně připevnila přes nos a rty. Ale dobré to není. Má stále příliš vysoký tep.

Stáhnou si rukavice. „Nechte mě zavolat sanitku, prosím.“

„To nejde,“ houkne na mě ten s jizvou.

„Váš parťák potřebuje krev. Dárcovskou krev.“

„Jako že transfuzi?“ ptá se Mike.

Kývnu. „Jinak to nezahládne. Kterou krevní skupinu má?“ Neodpovídají.

S povislými čelistmi zírají na svého kamaráda, jako by právě pochopili, že udělali chybu. Že sem neměli jezdit. Nikdo nic neříká.

„Vy to nevíte?“ ptám se.

„Já mám A plus,“ rozhoupe se Mike. „A ty?“

Ten druhý jen krčí rameny. „Jak to mám kurva vědět?“

Položím ruku na svalnatou paži svého pacienta. Musel být v top kondici, než ho zranili. A zjevně mu záleží na tom, jak vypadá, světlé vlasy má pečlivě vyholené. Pleť je, až na pár uhříků, pěkně zdravá. Na prsou má tetování. Vypadá jako nějaké logo ve tvaru červeného M, nahoře s tečkou. Pod ním jsou šedavou barvou další dvě menší M, čárka a dva křížky. Na žebrech má navíc dost nápadného lva, je jak živý.

Přála bych si, aby stehy na ráně, procházející od bránice až na bok, udělaly jizvu, hmatatelnou připomínku období, kdy dělal zlá rozhodnutí, která ho málem stála život. Snažím si představit, že se tenhle mladík bude zase smát a mluvit. Že se mu do obličeje vrátí barva. Že *přežije*. Protože at už má na svědomí, co chce, je to člověk. Něčí bratr nebo přítel.

Něčí dítě.

A já nechci ztratit pacienta.

„Já mám nula negativní,“ šeptám a vykročím ke skříni s materiálem. Vyhrnu si rukáv a vezmu si škrtidlo. V další přihrádce rychle hledám vhodnou jehlu.

„Co děláš?“ Mike najednou stojí těsně u mě.

„Závodím s časem.“ Zvednu oči od přihrádky s pomůckami a navážu oční kontakt. Mám dojem, že Mike se ve prospěch pacienta angažuje víc než jeho kumpán. „Nula negativní se hodí ke všem krevním skupinám. S trochou štěstí to pak vydrží dost dlouho, aby mohl být předán lékařům v nemocnici.“

Mike sklopí oči. Vychází z něj teď už míň agresivity a hrozby. Řekla bych, že mu teprve teď došlo, že by to ten kluk možná taky nemusel přežít.

„Do nemocnice nemůžeme,“ řekne tiše. „Musíš mu pomoci. Je to nutný.“

9

Adrenalin je silný hormon, vážně se mi podařilo odebrat sama sobě krev, aniž se mi udělalo mdlo. Život prodlužující kapalina teď pomaličku teče do pacientovy cévní soustavy. Je klidný. Jeho nesouvislé drmolání ustoupilo vzdychavému, nepravidelnému dýchání. Nevidím to příliš nadějně, ale udělala jsem všechno, co bylo v mých silách. Stáhnou si rukavice a hodím je do koše, pověšeném na straně stolu.

Mike se ode mě odvrátil. S rukou v týle se dívá na pacienta. Muž s jizvou stojí vedle něj, očividně ponořený v myšlenkách.

Očima měřím cestu k posuvným dveřím. Mohla bych to stihnout k příjmu, vytočit 112. Pro mě, pro Vegas, ale taky pro pacienta. Kdybych to nestihla, mohla bych se zavřít v trezoru na léky.

Zatínám pěsti. Zírám na dveře.

Za jak dlouho by tu mohla policie být? Budou potřebovat nejmíň čtvrt hodiny. To je drahocenný čas, během něhož by se mohla spousta věcí pokazit. Vegas by mohla znovu sejít dolů – anebo by ti dva kriminálníci mohli jít nahoru. Kdyby se rozhodli zmizet, dost možná vezmou pacienta s sebou. Což by v jeho stavu znamenalo jistou smrt.

Raději bych se tomu měla podívat do očí – nemám šanci. Nemá cenu utíkat. Ti chlapi vědí, kde pracuju. A taky vědí, že tu moje dcera chodí po klinice uprostřed noci, takže jim došlo, že tady bydlíme.

Nemám, kam bych se vrtla.

„Já teď zavolám sanitku,“ prohlásím. „Není jisté, že...“

Z operačního stolu se ozve dlouhý vzdech.

Nezní to dobře.

Ani trochu.

Oba muži se ke mně prudce otočí. Mike něco říká, ale já už ho nevnímám.

Hned jsem u pacienta, roztahuju mu nad hrudníkem prsty, jako bych mu tím způsobem mohla vlít novou energii, a čekám na spásný nápad. Všechno se mi hroutí. Tohle vzdychání znám, jde z hloubi těla.

V duchu nadávám.

„Co je?“ ozve se Mike.

Popadnu injekční stříkačku a rozběhnu se ke speciální schránce v rohu místnosti.

„Ale, ale!“ houkne na mě chlap s jizvou a pustí se za mnou, jako by si myslel, že hodlám uprchnout. Zastaví se vedle mě a civí, jak roztřesenýma rukama procházím balení a hledám adrenalin.

Jsou tam jen dvě ampule. Zanádvám a snažím se je co nejrychleji vybalit, rozlomím je a jehlou natáhnou jejich obsah. Na labradora jsem nedávno použila jednu ampuli s jedním mililitrem. Stačilo to, aby se probral. Jenže kolik potřebuje člověk, to opravdu netuším. Není čas to zjišťovat.

Jsem zpět u pacienta a zjišťuju, že se jeho stav dál horší. Kůži má šedou, dokonce namodralou, ústa pootevřená. Přikládám ucho k hrudi. Bez tepu. Nedýchá. Kdesi na okraji vlastního vnímání slyším ty dva muže křičet jeden přes druhého. Přikládám injekci, peru mu to do těla.

Tak pojd! No tak!

Můj pohled bez přestání fixuje pacienta, chmýří na jeho bradě, lesknoucí se náušnice, které možná dostal jako dárek od někoho, kdo ho má rád. Jeho tvář, šedou, nehybnou tvář. Jeho hrudník, stejně nehybný.

Někdo mě popadne zezadu za ramena a třese se mnou, ale já to sotva cítím. Nadávky a hrozby ke mně doléhají jen povrchně.

Zírám na tetování, na M s tečkou nahoře, na obrovského lva, kterého má přes žebra. Na klikaté stehy, vystupující

nad tou popelavě bledou kůží, tu jedinou nedokonalost toho jinak neporušeného těla.

Neděje se nic.

Setřesu ty ruce ze svých ramen, jsem hluchá a slepá vůči tomu, čím mi ti chlapi teď hrozí. Soustředěně přikládám na hrudník před sebou stetoskop.

Nic.

Vztekle si utírám slzy z tváří. Popotahuju. Stetoskop mi vypadne z ruky.

„Je mrtvý,“ řeknu hlasem, který jako by nebyl můj.

10

V šesté třídě jsem měla dobrou kamarádku, Elsu. Bydlela s rodiči a bratry u nás v ulici. Její táta psal divadelní hry a často pracoval doma, její máma učila na umělecké akademii. Elsiní rodiče byli ti nejbáječnější lidé, co jsem znala. Nic je nevyvedlo z míry – stanový tábor v obýváku, noční bojovka po naší čtvrti a my v pyžamech. Pes směl do postele a kočky měly každou chvíli mladé, Elsa je nosila do školy, rozdávala kořata, jako by to byly karamely. Naši byli podstatně přísnější, vážnější. Zvíře v posteli? V žádném případě! V noci se spí. Takže jsem trávila čas raději u Elsy než doma a naprosto jsem zbožňovala Elsinu tátu, který nás bavil příhodami, které si na místě vymýšlel. Když jednou nepřišel domů z přehrávky, nikoho ani nenapadlo, že se mu mohlo něco stát. Večer pak přišla policie se zprávou, že ho našli mrtvého v divadle na záchodech. My děti jsme neslyšely všechno. Teprve postupně jsme se dozvíдалy, že zemřel na předávkování kokainem.

V souvislosti s jeho smrtí jsem si poprvé uvědomila, že je život konečný. Elsin otec byl napořád pryč, s ním zmizely

jeho příběhy, přespávací večírky a vůbec všechno veselí, které u Elsy doma dřív bývalo.

„Odešel příliš brzy, ale pro něj to není smutné,“ slyšela jsem jednou říkat Elsinu matku nějaké kamarádce. „On totiž se svou smrtí žít nemusí. My musíme s jeho smrtí žít dál.“

S čím rodina taky musela žít, byl fakt, že Elsin otec dokázal tak dokonale přede všemi svou závislost skrývat.

Přes jeho tajemství jsem se na dospělé začala dívat jinak. Do té doby mi připadalo samozřejmé, že se rodiče chovají zodpovědně. Přesto jsem teprve mnohem později dokázala ocenit, že mí rodiče vytvořili stabilní domov. Jejich domek, polovice dvojdomku na Mezenstraat byla – a dodnes je – něco jako bezpečné hnízdo, které tolik dalo i Vegas. Jenže atáta s mámou upletli své hnízdo sebepevněji, proti kulkám mě neochrání.

S tímhle se musím vyrovnat sama, uvědomuju si, zatímco přejíždím mopem po dlažbě sem a tam. Tohle nemůžu nikomu vyprávět.

Vytírám tu už potřetí a pořád vidím stopy krve – na bílém pultu na příjmu, na nerezovém instrumentálním stolku na operačním sále. Vyždímám mop a jdu do kuchyně. Pořád se celá třesu. Liju špinavou vodu do výlevky. Páchne po dezinfekci.

Spěchám naposledy zkontrolovat operační sál. Chirurgické nástroje jsou sterilizované a uklizené na svém místě. Šicí jehly, injekce, tampony a gázu jsem jednotlivě zabalila do umělohmotných sáčků a dala do bedny s víkem. Tu si vezmu s sebou nahoru.

Potichoučku procházím kolem Vegasina pokoje. Moje dcera spí, kočku u nohou. Určitě se na mě zlobí, ale to snad zase urovnám. V tuto chvíli jsem hlavně vděčná, že tu ještě obě jsme.

Bedničku s odpadem od operace strčím dolů do skříně a jdu se osprchovat. Proud vody bývá léčivý, mentálně i fyzicky. Jenže teď nepomáhá. V zrcadle nad umyvadlem

zkoumám svůj obličej. Na lící kosti mám pořádný škrábanec, kůže kolem je namodralá a oko trochu oteklé. Pokud s tím nic neudělám, budu celý týden chodit jako boxer po prohraném zápase. A každý se bude ptát, co se stalo. V mrazáku mám balení hrášku. S mraženou zeleninou zabalenou v utěrce, přitisknutou ke spánku, jdu do obýváku. Nalít si whisky. Chvilku se na tekutinu ve skleničce rozpačitě dívám. Pak si ji na jeden lok naliju do krku.

Do postele jdu s neproschlými vlasy. Zavřu oči a soustředím se na dýchání. *Čtyři vteřiny nádech, sedm vteřin zadržet...* Napětí, které v posledních hodinách drželo v pohotovosti jednu každou buňku v mém těle, začíná pomalu opadávat, ale usnout se mi nedaří.

Otevřu jednu z přihrádek nočního stolku. Pod hromadou bůhvíčího leží notýsek, dosud netknutý.

Máloco je tak nespolehlivé jako paměť. S ubíhajícím časem se vzpomínky znečišťují. Pokaždé, když si člověk z paměti vyloví nějaký příběh, v podstatě jej přepíše. Bezděčně přidá nové podrobnosti a některé z těch původních zmizí.

11

Světlo vycházejícího slunce se jako vějíř rozvírá po polích a ostře ozáří toyotu, v níž sedí Quincy a jeho parták. Auto stojí trochu nakřivo – písečná cesta je nepravidelně vyježděná, už dlouho ji nikdo neupravoval.

Quincy si palcem mne ze zápěstí zaschlou krev. V uších mu tiše hvízdá. „Měli jsme jet do nemocnice.“

„A pak?“

„To by Marco ještě žil.“

„Všude tam maj kamery.“ Imre si kouše nehet.

Quincy se na něj ze strany podívá. „No a?“

„Ty snad chceš bejt slavnej? Já teda ne.“

Quincy stiskne čelisti. Nepřekvapuje ho Imreho naprostý nedostatek empatie, jenže tady teď nejde o bezejmenného troubu, co se přepočítal s drogami a vymkly se mu z ruky dluhy. Musí se hodně držet, aby Imremu nedal do držky.

Imre popotáhne nosem. „Ta ženská to posrala. Možná, že schválně. Nevrátíme se tam?“

Na to Quincy neodpoví. Už dávno se naučil, že emoce jsou člověku jen v cestě. Brekem se dál nedostaneš, hádáním už vůbec ne.

Přivře oči proti rannímu slunci, které zalilo zamlžené vřesoviště neskutečnou září. Jasně růžovou, tmavě fialovou. Jeho mozek to vnímá, ale jemu to nic neříká.

Marco s nimi vyrazil poprvé. Quincy mu slíbil, že se mu nic nestane, že se na něj může spolehnout, jako vždycky. Marco mu věřil.

A teď leží mrtvý v kufru.

Imre mu položí ruku na nohu. Projev soucitu, to je mu nepodobné. „Tvůj vlastní brácha. Upřímnou soustrast, kámo.“

Quincy se zhluboka nadechne. „Musíme se ho zbavit,“ řekne chraplavě.

12

„Emmo, co se ti stalo?“

Já myslela, že se mi ta zarudlá i modrá místa povedlo docela dobře zamaskovat.

„Vypadá to hůř, než to je, tati. Uklouzla jsem na klinice.“

Můj otec zkoumá moje zranění zpod svých těžkých víček. Vegas tuhle poznamenala, že má děda něco z Normana Reeduse

ze seriálu *The Walking Dead*. Ukazovala mu na mobilu jeho fotku. Otec ten kompliment potěšeně kvitoval do chvíle, než dodala: „Akorát starší. A s dědečkovským účesem.“

Z obytné kuchyně zní smích. Přes hluk rozeznávám matčin hlas. Jsou tam i můj bratr s přítelem, jejich auta jsem si všimla na ulici.

„Tak všechno nejlepší,“ řeknu a otce obejmu.

Trochu roztržitě ode mě přijme obálku. „Kdepak je Vegas?“

„Mají zkoušku na vánoční muzikál.“

„V sobotu večer?“

„Je to jen pár hodin. Otec její kamarádky Lary ji tady za chvíli vysadí.“

„Dnešní děti mají tak absurdně přeplněný program,“ říká, zatímco ukazovátkem otevírá obálku. „Vědělas, že čtvrtina studentů zažije vyhoření, a že skoro polovina bojuje s psychickými potížemi? Polovina!“

„Je jí teprve čtrnáct, tati, tím si nelam hlavu.“

Můj otec konečně z obálky vyloví přání k narozeninám a otevře je. Začne hrát připitomělá písnička, co se mi předtím v obchodě zdála taková veselá. Asi to bude tím, jak je mi mizerně. Třesou se mi nohy, jsem strašně unavená.

„Večeře se zábavním programem?“ Obejme mě. „To je přece moc drahé!“

Špitnu, že mi ty peníze chybět nebudou, a že mi oni s mamkou taky vždycky hodně pomáhali.

„Mám radost. Pojd’.“ Obejme mě kolem ramen a vede mě do kuchyně. „Tvoje matka tu celé dva dny pekla.“

Jdu v ústretu slavnostnímu veselí a v duchu si přeju masku, kterou bych si mohla nasadit. Brácha s přítelem mě vesele přivítají.

„To je nová móda?“ Joris ukáže na všechny ty náramky, co mám na ruku. Splácala jsem všechny barvy a materiály, všechno, co jsem našla.

„Líbí?“

„Hm, vlastně se to k tobě ani moc nehodí,“ na to on.

Rychle se obrátím k mamce a obejmou ji na pozdrav. Všechny ostatní přítomné obdařím nuceným úsměvem, snažím se nikomu nedívat do očí a koptám něco o náročné noční, po které jsem se nemohla pořádně vyspat.

„Tak si hezky sedni, má milá.“

Volné místo je mezi bráchou a Hugem, tátovým kamarádem z knihovny. Sednu si na židli s měkkým manšestrovým sedákem, kterou někdo přinesl z obýváku.

„Vypadáš vážně úplně vyčerpaně,“ řekne moje matka. „A co to máš tady?“

Prsty si přeježu po spánku. „Uklouzla jsem na operačním.“

„Moc pracuješ.“ Položí přede mě talířek s trojúhelníkem vlastního jablečného koláče a k tomu sojové latté. Můj otec před pár lety utekl hrobníkovi z lopaty. Sedavý životní styl a oblíba tradiční domácí kuchyně se mu málem staly osudnými. Moje matka od té doby vaří jako nějaký hipster – a musím uznat, s tátou to dělá divy. Jen tuším, že si občas místo pravidelné procházky parkem odskočí do hospůdky Na křižovatce.

Pomalu jím koláč a snažím se tvářit, jako by mě zajímaly rozhovory o obecní dani a kácení stromů u bráchy v ulici.

Když se mě Hugo začne vypyávat na můj názor ohledně chování jeho psa, ani mě to tentokrát nenaštve. Na každé oslavě se najde někdo, kdo hned začne o potížích domácích zvířátek, jakmile se dozví, že jsem zvěrolékařka. Tam, kde mě neznají, proto většinou tvrdím, že dělám v bance. Ted však vděčně vykládám o příčinách a zdravotních následcích, které by mohly souviset s potížemi Hugova kokršpaněla. Skleničku rulandského bílého, které mi mamka před chvílkou vtiskla do ruky, vyprázdním příliš rychle. Rozhovory kolem stolu se postupně rozplývají do hukotu, který ke mně doléhá ve vlnách tu slabších, tu silnějších, jako by si

někdo hrál s čudlíkem hlasitosti. Bolest v obličeji je čím dál horší a tam, kde se náramky dotýkají bolavých míst, mám pocit, jako by mi v zápěstích hořelo. Rameno mě bolí jen trošku, s tím jsem zjevně měla štěstí.

„Emmo, haló?“

Vzhlédnu.

Moje matka ukazuje na hodiny na mikrovlnce. Je 21:05. „Neměla tu Vegas už být?“

13

Wesley si zapálí jointa. Zhluboka potáhne, pak zavře oči.

Dívám se, jak vyfukuje kouř, hlavu zakloněnou a úšklebek ve tváři.

Na mě se ani nepodívá. Pro Wese jsem jen nějaká vycpávka, součást proměnlivé skupinky, co chilluje na hřišti. Denzell, jeho nejlepší kámoš, je tu taky. A pak ještě pár dalších kluků z jiné čtvrti. Jeden z nich s sebou má psa, co neustále kňučí a poštekává po lidech, co jdou kolem.

Je mi zima, zabalím se do bundy. Ve světle pouliční lampy vidím svůj dech. „Už budeme muset jít,“ šeptám Laře.

Vrazí mi do ruky vodku s džusem v plechovce. „Prostě řekneš, že se to protáhlo. Nebo se snad bojíš, že by tvoje máma volala do školy, aby si to zkontrolovala?“

„Vždyť skoro ani neví, kde tu školu mám.“ Napiju se a snažím se nedat najevo, jak mi ten drink připadá hnusný. S Larou jsme tu nejmladší. Předtím už na to téma měli poznámky. Tak ať si nemyslí, že jsme nějaký děcka.

Podám plechovku Soraye – bydlí hnedka vedle Lary. „Za deset minut vezmem kola a jedem. Jinak budu mít fakt problém.“